
MONOGRAFIE PRAWNICZE

MIĘDZYNARODOWA
KONWENCJA ONZ W SPRAWIE
OCHRONY WSZELKICH OSÓB
PRZED WYMUSZONYM
ZAGINIĘCIEM
PERSPEKTYWA POLSKA

PRZEMYSŁAW DOMAGAŁA

Wydawnictwo C.H.Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

PRZEMYSŁAW DOMAGAŁA • MIĘDZYNARODOWA KONWENCJA ONZ
W SPRAWIE OCHRONY WSZELKICH OSÓB PRZED WYMUSZONYM
ZAGINIĘCIEM. PERSPEKTYWA POLSKA

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

Robert Kulski

**OCHRONA INTERESÓW ZBIOROWYCH W POSTĘPOWANIU
CYWILNYM**

Hubert Wysoczański

**PRAWO DO ZMIANY ORAZ POLECENIE ZMIANY TREŚCI
UMOWY O ROBOTY BUDOWLANE W ŚWIEŁLE WARUNKÓW
FIDIC**

Aleksandra Sikorska-Lewandowska

UCHWAŁY WŁAŚCICIELI LOKALI. STUDIUM PRAWNE

Przemysław Banasik

**SĄD ZAANGAŻOWANY SPOŁECZNIE – POŻĄDANY KIERUNEK
ZMIAN**

Małgorzata Sieradzka

**OPLĄTY PÓŁKOWE JAKO CZYN NIEUCZCIWEJ
KONKURENCJI**

Jarosław Grykiel

**UPRAWNIENIA WIERZycIELA Z UMOWY PRZEDWSTĘPNEJ
W RAZIE JEJ NIEWYKONANIA LUB NIENALEŻYTEGO
WYKONANIA PRZEZ DŁUŻNIKA**

Kinga Michałowska

**NIEMAJĄTKOWE WARTOŚCI ŻYCIA RODZINNEGO
W POLSKIM PRAWIE CYWILNYM**

Marcin Lemkowski

ŚWIADCZENIA ANTycYPACYJNE

Grzegorz Klich

ZMIANA UMOWY W SPRAWIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

[Kup książkę](#)

**MIĘDZYNARODOWA
KONWENCJA ONZ W SPRAWIE
OCHRONY WSZELKICH OSÓB
PRZED WYMUSZONYM
ZAGINIĘCIEM
PERSPEKTYWA POLSKA**

PRZEMYSŁAW DOMAGAŁA

**WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2017**

Wydawca: Natalia Adamczyk

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2017**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-9659-0

ISBN e-book 978-83-255-9660-6

[Kup książkę](#)

Dla Taty

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Wykaz literatury	XXIII
Wprowadzenie	XLV
Rozdział I. Zjawisko wymuszonych zaginięć	1
§ 1. Hitlerowskie Niemcy	1
§ 2. Związek Radziecki	4
§ 3. Ameryka Łacińska	7
§ 4. Europa	13
§ 5. Afryka i Azja	18
§ 6. Tajne więzienia CIA	21
Rozdział II. Społeczność międzynarodowa wobec wymuszonych zaginięć	25
§ 1. Międzynarodowe prawo humanitarne	25
§ 2. Orzecznictwo międzynarodowych organów ochrony praw człowieka	34
§ 3. „Wojna z terroryzmem”	39
§ 4. Grupa Robocza ONZ do spraw Wymuszonych Zaginięć	44
§ 5. Deklaracja ONZ w sprawie ochrony wszelkich osób przed wymuszonym zaginięciem	49
§ 6. Międzyamerykańska konwencja w sprawie wymuszonych zaginięć .	51
§ 7. Międzynarodowa konwencja ONZ w sprawie ochrony wszelkich osób przed wymuszonym zaginięciem	52
Rozdział III. Przeciwdziałanie bezkarności (<i>impunity</i>) sprawców wymuszonych zaginięć	57
§ 1. Absolutny charakter zakazu wymuszonych zaginięć	57
§ 2. Rozkaz	61
§ 3. Amnestia	69
§ 4. Ułaskawienie	74
§ 5. Immunitet w sprawach karnych	76
§ 6. Immunitet i jurysdykcja w sprawach cywilnych	78
Rozdział IV. Ogólne zasady zwalczania wymuszonych zaginięć	85
§ 1. Zakres zastosowania Konwencji	85
§ 2. Definicja wymuszonego zaginięcia	92
§ 3. Podmioty niepaństwowe	97

§ 4. Obowiązek kryminalizacji	100
§ 5. Wymuszone zaginięcie jako zbrodnia przeciwko ludzkości	105
§ 6. Wymuszone zaginięcie jako przestępstwo trwałe i naruszenie prawa międzynarodowego o charakterze ciągłym	109
Rozdział V. Karnomaterialne aspekty zwalczania wymuszonych zaginięć .	121
§ 1. Znamiona wymuszonego zaginięcia	121
§ 2. Formy stadialne	126
§ 3. Formy zjawiskowe	129
§ 4. Odpowiedzialność przełożonego	138
§ 5. Wymiar kary	147
Rozdział VI. Karnoprocesowe aspekty zwalczania wymuszonych zaginięć	153
§ 1. Przedawnienie	153
§ 2. Jurysdykcja	161
§ 3. Środki zapobiegawcze	171
§ 4. Wstępne badanie sprawy	175
§ 5. Rzetelność postępowania	177
§ 6. Efektywność postępowania	180
Rozdział VII. Współpraca międzynarodowa w zwalczaniu wymuszonych zaginięć	191
§ 1. <i>Aut dedere aut iudicare</i>	191
§ 2. Ekstradycja	197
§ 3. Wzajemna pomoc prawna	205
§ 4. <i>Non-refoulement</i>	208
Rozdział VIII. Zapobieganie wymuszonym zaginięciom	221
§ 1. Prawa pozbawionych wolności	221
§ 2. Ewidencja pozbawionych wolności	234
§ 3. Szkolenia	238
§ 4. Prawo do informacji	240
§ 5. Ograniczenia prawa do informacji	245
§ 6. Zakaz podwójnego wykorzystania danych osobowych	250
§ 7. Obowiązek zgłaszania wymuszonych zaginięć	254
Rozdział IX. Prawa ofiar	259
§ 1. Pojęcie ofiary	259
§ 2. Prawo do prawdy	263
§ 3. Poszukiwanie i uwalnianie	267
§ 4. Szczątki zaginionych	269
§ 5. Naprawienie szkody	272
§ 6. Status prawny zaginionych	283
§ 7. Organizacje społeczne	288
§ 8. Współpraca międzynarodowa na rzecz ofiar	290

Rozdział X. Ochrona dzieci	295
§ 1. Zagadnienia wstępne	295
§ 2. Dobro dziecka	300
§ 3. Sankcje karne	304
§ 4. Przywracanie dzieci rodzicom	311
§ 5. Unieważnienie adopcji lub powierzenia dziecka	314
Rozdział XI. Organizacja Komitetu do spraw Wymuszonych Zaginięć	321
§ 1. Komitet do spraw Wymuszonych Zaginięć	321
§ 2. Regulamin	323
§ 3. Wybory i kadencja	323
§ 4. Niezależność	327
§ 5. Biuro Komitetu	334
§ 6. Organizacja pracy	336
§ 7. Budżet i finanse	338
§ 8. Języki urzędowe i robocze	339
§ 9. Jawność funkcjonowania	340
§ 10. Współpraca w ramach systemu ONZ	341
§ 11. „Tymczasowość” Komitetu	344
§ 12. Właściwość <i>ratione temporis</i>	346
Rozdział XII. Działanie Komitetu do spraw Wymuszonych Zaginięć	353
§ 1. Sprawozdania państw	353
§ 2. Pilne akcje	361
§ 3. Skargi indywidualne	368
§ 4. Skargi międzypaństwowe	387
§ 6. Wizyty	392
§ 7. Funkcja sygnalizacyjna	398
§ 8. Komentarze i dyskusje ogólne	401
§ 9. Sprawozdania Komitetu	403
Rozdział XIII. Przepisy końcowe i techniczne	407
§ 1. Konwencja jako standard minimalny	407
§ 2. Państwa federalne	408
§ 3. Wypowiedzenie	411
§ 4. Teksty autentyczne	415
§ 5. Poprawki	417
§ 6. Rozstrzyganie sporów	421
§ 7. Deklaracje interpretacyjne i zastrzeżenia	437
§ 8. Związanie się Konwencją	444
Zakończenie	457

Spis treści

ANEKS	463
Indeks rzeczowy	485

Wykaz skrótów

1. Akty prawne

I Konwencja genewska	Konwencja genewska o polepszeniu losów rannych i chorych w armiach czynnych podpisana w Genewie 12.8.1949 r. (Dz.U. z 1956 r. Nr 38, poz. 171 ze zm.)
II Konwencja genewska	Konwencja genewska o polepszeniu losów rannych, chorych i rozbitków sił zbrojnych na morzu podpisana w Genewie 12.8.1949 r. (Dz.U. z 1956 r. Nr 38, poz. 171 ze zm.)
III Konwencja genewska	Konwencja genewska o traktowaniu jeńców wojennych podpisana w Genewie 12.8.1949 r. (Dz.U. z 1956 r. Nr 38, poz. 171 ze zm.)
IV Konwencja genewska	Konwencja genewska o ochronie osób cywilnych podczas wojny podpisana w Genewie 12.8.1949 r. (Dz.U. z 1956 r. Nr 38, poz. 171 ze zm.)
AKPCz	Amerykańska konwencja praw człowieka z 22.11.1969 r.
CAT	Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 10.12.1984 r. (Dz.U. z 1989 r. Nr 63, poz. 378)
CEDAW	Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 18.12.1979 r. (Dz.U. z 1982 r. Nr 10, poz. 71)
CERD	Międzynarodowa konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej otwarta do podpisu w Nowym Jorku 7.3.1966 r. (Dz.U. z 1969 r. Nr 25, poz. 187)
CMW	Międzynarodowa konwencja o ochronie praw pracowników migrujących i ich rodzin przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 18.12.1990 r.

CudzU	ustawa z 12.12.2013 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1990 ze zm.)
Deklaracja ONZ	Deklaracja ONZ w sprawie ochrony wszelkich osób przed wymuszonym zaginięciem uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych rezolucją Nr 47/133 z 47/133 z 18.12.1992 r.
EKPCz	Europejska konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie 4.11.1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
KK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1137 ze zm.)
KKW	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 665 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483)
Konwencja (Konwencja w sprawie wymuszonych zaginięć)	Międzynarodowa konwencja w sprawie ochrony wszelkich osób przed wymuszonym zaginięciem z 20.12.2006 r.
KP	ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.)
KPA	ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
KPD	Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.)
KPK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1749 ze zm.)
KRO	ustawa z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 682)
MPPGSiK	Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych otwarty do podpisu w Nowym Jorku 19.12.1966 r. (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 169)
MPPOiP	Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku 19.12.1966 r. (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167)

OP-CAT	Protokół fakultatywny do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku 18.12.2002 r. (Dz.U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192)
PDPCz	Powszechna Deklaracja Praw Człowieka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 10.12.1948 r.
rozporządzenie ewidencyjne	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 23.6.2015 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz.U. poz. 927 ze zm.)
Statut MTK	Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego, sporządzony w Rzymie 17.7.1998 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 78, poz. 708)

2. Czasopisma i publikatory

ABS	American Behavioral Scientist
AJIL	American Journal of International Law
AJourS	American Journal of Sociology
An. UMCS	Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska
AUInterLRev	American University International Law Review
BCInterCLRev	Boston College International Comparative Law Review
BiulBIRE	Biuletyn Biura Informacji Rady Europy
BJourInterL	Berkeley Journal of International Law
BSN	Biuletyn Sądu Najwyższego
BYInterL	British Yearbook of International Law
ChJourInterL	Chinese Journal of International Law
CLRev	California Law Review
CPrKiNP	Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
CRIDHO	Cellule de Recherche Interdisciplinaire en Droits de l'Homme Working Papers
CSL	Conflict and Security Law
CWRJourInterL	Case Western Reserve Journal of International Law
DJourCInterL	Duke Journal of Comparative and International Law
DJourInterLP	Denver Journal of International Law and Property

DLRev	Deakin Law Review
Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.Urz.	Dziennik Urzędowy
EHRLRev	European Human Rights Law Review
EJIL	European Journal of International Law
EJourInterR	European Journal of International Relations
EJourLS	European Journal of Legal Studies
EPS	Europejski Przegląd Sądowy
FA	Foreign Affairs
FInterLJour	Fordham International Law Journal
FIW	Folia Iuridica Wratislaviensis
FLRev	Fordham Law Review
GJourInterL	Goettingen Journal International Law
GWLRev	George Washington Law Review
HH	Homines Hominibus
HHRJour	Harvard Human Rights Journal
HRLJour	Human Rights Law Journal
HRLRev	Human Rights Law Review
HRQ	Human Rights Quarterly
HRRev	Human Rights Review
IHRLRev	Intercultural Human Rights Law Review
IInterUBC	Institute of International Relations The University of British Columbia
InterCLQ	International and Comparative Law Quarterly
InterJourHR	The International Journal of Human Rights
InterRevRC	International Review of the Red Cross
IO	International Organization
IS	Internal Security
JICJ	Journal of International Criminal Justice
JourCR	Journal of Conflict Resolution
Jur.	Jurysta
Juris.	Jurisprudence
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
KPPubl.	Kwartalnik Prawa Publicznego
KSP	Krakowskie Studia Prawnicze
LJourInterL	Leiden Journal of International Law
LLAInterCLRev	Loyola Los Angeles International & Comparative Law Review
MiJourInterL	Michigan Journal of International Law
MJourInterL	Melbourne Journal of International Law
MLRev	Mizan Law Review
M.P.	Monitor Polski

MPP	Monitor Prawa Pracy
MPrH	Międzynarodowe Prawo Humanitarne
MPYUNL	Max Planck Yearbook of United Nations Law
NDLRev	Notre Dame Law Review
NELRev	New England of Law Review
NJourInterHR	Northwestern Journal of International Human Rights
NJourInterL	Nordic Journal of International Law
NP	Nowe Prawo
NQHR	The Netherlands Quarterly of Human Rights
NYUJourInterLP	New York University Journal of International Law and Politics
OSA	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego (1917–1939, 1945–1952), Orzeczenia Sądu Najwyższego, Izby Cywilnej i Izby Karnej (1953–1961), Orzecznictwo Izby Cywilnej Sądu Najwyższego (1962), Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Cywilna oraz Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (1963–1981), Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Cywilna i Administracyjna oraz Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (od 1982), Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych (od 2003)
OSNAPiUS	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Zbiór Urzędowy. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNCP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna i Pracy
OSNKW	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Izba Wojskowa
OSNPG	Orzecznictwo Sądu Najwyższego wydawane przez Prokuraturę Generalną
OSNwSK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPika	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
PA	Przegląd Antykorupcyjny
Pal.	Palestra

Wykaz skrótów

PL	Przegląd Legislacyjny
PEJour	Policy & Ethics Journal
PiP	Państwo i Prawo
POP	Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
PPSM	Polski Przegląd Stosunków Międzynarodowych
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
PRPrCPrH	Polski Rocznik Praw Człowieka i Prawa Humani- tarnego
PS	Przegląd Sądowy
PSejm	Przegląd Sejmowy
PYIL	Polish Yearbook of International Law
Revista IIDH	Revista Instituto Interamericano De Derechos Hu- manos
R/InterCJ	The Review/ International Commission of Jurists
RLJour	Rutgers Law Journal
RPrKSR	Rodzina i Prawo Kwartalnik Sędziów Rodzinnych
RSDideDE/SZIER	Revue suisse de droit international et de droit eu- ropéen / Schweizerische Zeitschrift für internatio- nales und europäisches Recht
RUDH	Revue universelle des droits de l'homme
SI	Studia Iuridica
SłP	Służba Pracownicza
SP KUL	Studia Prawnicze Katolickiego Uniwersytetu Lu- belskiego
TAPA	Transactions of the American Philological Associa- tion
TInterLJour	Texas International Law Journal
UMLRev	University of Miami Law Review
UPLRev	University of Pennsylvania Law Review
USFLRev	University of San Francisco Law Review
VanJourInterL	Vanderbilt Journal of International Law
VanJourTL	Vanderbilt Journal of Transnational Law
VJourInterL	Virginia Journal International Law
Wok.	Wokanda
WPP	Wojskowy Przegląd Prawniczy
YInterLC	Yearbook of the International Law Commission
YJIL	Yale Journal of International Law
YLJour	Yale Law Journal
ZAIbNsm	Zeszyty Analityczne Instytutu Badań nad Stosun- kami Międzynarodowymi
Zb. Orz.	Zbiór Orzeczeń

ZNPŚST	Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Seria: Transport
ZNUŁFI	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego. Folia Iuridica
ZNWSOWL	Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych
ZPUKSW	Zeszyty Prawnicze Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

3. Organy orzekające

ETPCz	Europejski Trybunał Praw Człowieka
ETS	Europejski Trybunał Sprawiedliwości
Komitet	Komitet do spraw Wymuszonych Zaginięć
Komitet CAT	Komitet ONZ przeciwko Torturom
MATPCz	Międzyamerykański Trybunał Praw Człowieka
MTK	Międzynarodowy Trybunał Karny
MTKJ	Międzynarodowy Trybunał Karny dla byłej Jugosławii
MTKR	Międzynarodowy Trybunał Karny dla Rwandy
MTS	Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości
MTW	Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
NSA(7)	Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów
SA	sąd apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
SN(7)	Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów
SN(PSIC)	Sąd Najwyższy w pełnym składzie Izby Cywilnej (w latach 1988–1989: Izby Cywilnej i Administracyjnej)
SN(PSIKW)	Sąd Najwyższy w składzie połączonych Izb Karnej i Wojskowej
SO	sąd okręgowy
SR	sąd rejonowy
STSM	Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej
TK	Trybunał Konstytucyjny
WSA	wojewódzki sąd administracyjny

4. Inne skróty

ABW	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
art.	artykuł
CBA	Centralne Biuro Antykorupcyjne
CPT	Europejski Komitet do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu
cyt.	cytowany (-a, -e)
dec.	decyzja
dot.	dotyczy
ECOSOC	Rada Gospodarcza i Społeczna ONZ
ECRI	Europejska Komisja przeciw Rasizmowi i Nietolerancji
etc.	<i>et cetera</i>
itd.	i tak dalej
itp.	i tym podobne
jw.	jak wyżej
m.in.	między innymi
MKCK	Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża
MS	Minister Sprawiedliwości
MSW(iA)	Minister Spraw Wewnętrznych (i Administracji)
MSZ	Minister Spraw Zagranicznych
MZ	Minister Zdrowia
n.	następny (-a, -e)
Nb	numer brzegowy
niepubl.	niepublikowany
nin.	niniejszy
np.	na przykład
Nr	numer
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
orz.	orzeczenie
pkt	punkt
por.	porównaj
post.	postanowienie
poz.	pozycja
r.	rok
(red.)	redakcja
RM	Rada Ministrów
rozp.	rozporządzenie
Travaux 2003	Report of the intersessional open-ended working group to elaborate a draft legally binding nor-

	maty instrument for the protection of all persons from enforced disappearance, 12.2.2003 r., E/CN.4/2003/71
Travaux 2004	Report of the intersessional open-ended working group to elaborate a draft legally binding normative instrument for the protection of all persons from enforced disappearance, 23.2.2003 r., E/CN.4/2003/71
Travaux 2005	Report of the intersessional open-ended working group to elaborate a draft legally binding normative instrument for the protection of all persons from enforced disappearance, 10.3.2003 r., E/CN.4/2003/71
Travaux 2006	Report of the intersessional open-ended working group to elaborate a draft legally binding normative instrument for the protection of all persons from enforced disappearance, 2.2.2003 r., E/CN.4/2003/71
UPR	Powszechny Przegląd Rady Praw Człowieka ONZ
uchw.	uchwała
UNHCR.	Wysoki Komisarz ONZ do spraw Uchodźców
UNICEF	Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci
ust.	ustęp
Uwagi końcowe – Argentyna	Committee on Enforced Disappearances Concluding observations on the report submitted by Argentina under article 29, paragraph 1, of the Convention, 13.11.2013 r., CED/C/ARG/CO/1
Uwagi końcowe – Armenia	Committee on Enforced Disappearances Concluding observations on the report submitted by Armenia under article 29, paragraph 1, of the Convention, 11.2.2015 r., CED/C/ARM/CO/1
Uwagi końcowe – Belgia	Committee on Enforced Disappearances Concluding observations on the report submitted by Belgium under article 29, paragraph 1, of the Convention, 24.9.2014, CED/C/BEL/CO/1
Uwagi końcowe – Bośnia	Committee on Enforced Disappearances Concluding observations on the report submitted by Bosnia and Herzegovina under article 29, paragraph 1, of the Convention, 12.10.2016, CED/C/BIH/CO/1
Uwagi końcowe – Burkina Faso ..	Observations finales concernant le rapport soumis par le Burkina Faso en application du para-